

[P. Munch.]

Dag kom, vilde benytte baade Svar og Forhold paa en helt anden Maade.

Til det ærede Medlem Hr. Fraenkel vil jeg gerne sige dette, at jeg forstaaer saa udmærket godt, at han ud fra sine Stemninger, bestandig møder Ordet „Hvad kan det nytte?“ med den samme dybtfølte Forargelse ... (*Fraenkel*: Foragt, maa De gerne sige) ... og ogsaa Foragt, hvormed store Dele af Befolkningen mødte dette Ord i Aaret 1883, da Hørup første Gang formede det her i Folketingssalen. Men den ærede Taler tager fejl, naar han tror, at dette Ord er en Modsætning til Ordet „Aldrig give op!“. Tværtimod, efter min Mening er den første Betingelse for, at vi med Rette kan føre Ordet „Giv aldrig op!“ frem som Ledetråd for Danmark, dette, at vi spørger os selv: Hvad kan det nytte? Hvad kan det nytte at skabe et Militærværn, hvad kan andre Midler til at betrygge dette Folks Sikkerhed nytte? Den enkelte, ja, han kan have Lov til at tage den Risiko i Livet, som han ønsker at tage; men de, der leder et Folks Skæbne, har ikke Ret til at sætte Folkets Velfærd paa Spil ved at anvende følelsesbestemte Midler, hvor forstandig Adfærd kan frelse Folket fra de Ulykker, det ellers styrttes ud i.

Formanden: Flere ærede Medlemmer har begæret Ordet for korte Bemærkninger; men vi maa igennem Ordførerne og andre indtegnede Talere, inden vi kan fortsætte med lange Debatter med korte Bemærkninger.

Willesen: Allerede flere af de ærede Ordførere har taget deres Udgangspunkt i den Bemærkning, som den højtærede Statsminister fremsatte baade i Trontalen og ved Finanslovens første Behandling, hvor han indbød de forskellige Partier og forskellige Anskuelser til en fordomsfri Realitetsdrøftelse.

Nu turde ikke mindst det Parti, jeg har den Ære at repræsentere, Retsforbundet, være et af de Partier, der har de bedste Forudsætninger for at gaa fordomsfrit til en saadan Realitetsdrøftelse, thi vi har ingen politisk Fortid med Hensyn til det foreliggende Stridsspørgsmaal, vi er ikke bundet ved fortidige Handlinger eller agitatoriske Standpunkter i denne Sag, og vi har derfor ubegrænset Muligheder for at tage Standpunkt uafhængigt af alle vedtagne Partidogmer.

Desuden behøver Retsforbundet ikke som de store Partier at skele til flere eller

færre Forhandlingsmuligheder og af den Grund tage partitaktiske Hensyn. Vi behøver ikke at være bange for at være bundet til Ønskeligheden af at holde en Bagdør aaben, og netop fordi Retsforbundets Repræsentanter har denne frie og uafhængige Stilling overfor det foreliggende Spørgsmaal, ønsker vi efter bedste Evne og efter bedste Overbevisning at behandle alle de Realiteter, der maa tages i Betragtning ved Afgørelsen af et saa stort og vigtigt Spørgsmaal, fordomsfrit.

Udgangspunktet for en saadan Undersøgelse maa nødvendigvis blive det Forslag, som den højtærede Forsvarsminister har lagt paa Tingets Bord. Dette er i Realiteten et Forslag om Revision af Forsvarsordningen af 1922. Denne Ordning har man Lov til — synes det mig — rent objektivt at betegne som en begyndende Likvidationsordning. Det berettigede i at anvende en saadan Betegnelse fremgaar for det første deraf, at Ordningen af 1922 betyder en betydelig Indskrænkning i Forhold til sin Forgænger af 1909, altsaa en begyndende Bøjen af fra 1909-Ordningens Linie. Men desuden er det berettiget at anvende Betegnelsen „begyndende Likvidation“ paa Grund af det Faktum, som er blevet konstateret Gang paa Gang netop under denne Debat, at de Beløb, der var hensat til Vedligeholdelse og Nyanskaffelser, var saa snævert beregnede, at det gamle Materiale forfaldt, uden at det var muligt at erstatte det med nyt. Jeg synes, at Forhold af den Art berettiger til at anvende i alt Fald en saa blid Betegnelse som „begyndende Likvidation“. Som bekendt har Flaadens Officerer klaget højlødt over, at Flaadens Skibe rustede op, uden at der blev gjort noget for at erstatte dem.

Indenrigspolitisk var Ordningen af 1922 et Stykke politisk Tuskhandel — det vil dens Ophavsmænd neppe benægte —, og udenrigspolitisk maa den vel nærmest betegnes som et Resultat af en Afventningspolitik. Man maa indrømme, at hverken den udenrigspolitiske Situation eller den militærtekniske Udvikling kunde siges at være nogenlunde afklaret i 1922, hvad der selvfølgelig kunde gøre det vanskeligt at træffe en klar Afgørelse paa Grundlag af nye Principper, og i denne Situations Uklarhed kan vel siges at ligge en vis Undskyldning for, at den Ordning, der saa Lyset den Gang, i sig selv blev saa uklar.

I det følgende skal jeg imidlertid søge at vise, at de forløbne 6 Aar har vist en ikke ringe Afklaring i begge de nævnte Retninger, og derfor er Tiden inde nu, ikke